

Inbreng hoorzitting Provinciale Staten Gelderland 16 juni 2021

Meneer de voorzitter,

Vanuit mijn functie en rol als waarnemend burgemeester van de gemeente Scherpenzeel spreek ik op dit dossier in. Het is goed te benadrukken, dat deze inspraak zonder last en ruggespraak van college en gemeenteraad van de gemeente Scherpenzeel is.

In mijn functioneren wil ik dicht bij de Scherpenzeelse gemeenschap blijven. De gemeenschap is voor mij niet synoniem aan de inwoners; het zijn al de disciplines die in de gemeente actief zijn, het is tevens de dynamiek van elke zelfstandige gemeente. Scherpenzeel kent die dynamiek in wonen, leven en werken.

Die inzet te kiezen als waarnemend burgemeester, betekent eveneens

- wegblijven van de politieke opdracht vanuit de raad aan het college,
- wegblijven bij de politieke context zoals gemeenteraadsfracties en raadsleden die ervaren en
- wegblijven bij de inzet van belangengroepen.

Het is daarmee voor mij laveren en elk moment van de dag, een bestuurlijke afweging te maken tussen verschillende opdrachten:

- Het Fusieproces Barneveld – Scherpenzeel faciliteren
- Een goed burgemeester te zijn voor Scherpenzeelers

Daarin past het nemen van de bestuurlijke verantwoordelijkheid. In mijn ambtsbericht aan de CvdK en de 100-dagenbrief aan de gemeenschap Scherpenzeel heb ik mijn afwegingen in die bestuurlijke verantwoordelijkheid beschreven. Het is mijn persoonlijke uitdaging om bestuurlijk integer te zijn en te blijven.

In deze hoorzitting wil ik diezelfde integriteit nastreven en het is mijn verzoek aan u, deze te respecteren. Immers gemeenten, provincie en regering vormen naar mijn mening één geheel in het openbaar bestuur. In dit kader waardeer ik de gesprekken en het overleg met Barneveld, de Provincie Gelderland en het ministerie van BZK. Met elkaar beogen we het goede voor Scherpenzeel; dat is mijn oprechte indruk en inzet.

In het kort wil ik een aantal zaken aanraken:

- Werken in het belang van de dorpse gemeenschap is de bestuurlijk opdracht die Scherpenzeel verdiend.
- Bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen binnen principes van democratische rechtstaat past daarbij.
- Responsief, luisterend naar de lokale samenleving. Om die reden vond ik het belangrijk een duidelijke draagvlakmeting, die niet voor meerderlei uitleg vatbaar is, te organiseren. Daarom spreek ik hier, vanuit het perspectief van de gemeenschap Scherpenzeel. Dat wel. De uitslag is legitiem en duidelijk (82% voor zelfstandigheid). Het is aan u de uitslag van deze peiling te respecteren en te betrekken bij uw afweging. Laat het betekenis krijgen in uw afweging.
- Belangrijk in het faciliteren van het fusieproces, is de voortdurende afweging of Scherpenzeel in de toekomst gezien vanuit schaalgrootte, bestuurskracht en dienstverlening ook een zelfstandige gemeente kan blijven.

- Er is op dit moment geen acute noodzaak om te fuseren. Scherpenzeel valt niet om. Voorbereiden op de toekomst, waar de toekomst dan ook ligt, vereist van mij bestuurlijke rust, politieke sensitiviteit en het depolariseren van aanwezige tegenstellingen. Die opdracht heb ik graag aanvaard.
- De gemeente Scherpenzeel zal zich ook zeker moeten richten op samenwerking met een gemeente. De gemeente Barneveld is daarvoor een natuurlijke partner. Vanuit het ontstaan van de Gemeenschappelijke regelingen, een aantal jaren geleden, en de regionalisering van activiteiten hebben gemeenten elkaar steeds vaker opgezocht. Voor Scherpenzeel zijn dat bilaterale afspraken met buurgemeenten en het participeren in de regio Food Valley. De inzet tot samenwerking is geen vlucht naar zelfstandigheid. Echter de vrees tot herindeling wordt gevoed door het recente verleden. Dat is u niet onbekend en dat kleurt de inzet van de tegenstellingen!

Meneer de voorzitter, ik kom tot een afronding.

In de voorgestelde herindeling ziet de gemeenteraad van Barneveld goede mogelijkheden om samen met de gemeente Scherpenzeel verder te bouwen aan een nieuwe economisch sterkere en vitalere gemeente. Die kracht heeft de zelfstandige gemeente Scherpenzeel nu, en zal wanneer daarvoor de ruimte wordt geboden, ook benut kunnen worden in een nieuwe gemeente, dat is zeker zo. In het Herindelingsontwerp c.q. herindelingsadvies, wordt een autonome plaats aan de kern Scherpenzeel gegund. Hoe dat kan worden vormgegeven en welke toezeggingen Scherpenzeel daarvoor in goed overleg met Barneveld wil 'binnenhalen' zal de komende maanden uitgewerkt moeten worden: ruimte bieden aan eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid en zeggenschap in de vorm van de door Gedeputeerde staten aangegeven zelfbeschikkingsrecht, is een goede gedachte. Het zal voor de eventueel nieuwe gemeente een intensieve zoektocht worden, de kern Scherpenzeel die autonomie te geven en het karakter te laten behouden zoals de gemeente Scherpenzeel dat rijk is.

Ik dank u wel.

Vragen

De heer Lodder: Dezelfde vraag als aan dhr. Luteijn. Wat vindt u van de bevindingen en argumenten van de heer De Vries?

Burgemeester de heer Klein: *ik kan die niet wegen, hij heeft ze ervaren, op dat moment, als lid van de Spiegelgroep. Ik heb mijn in taak als wnd. burgemeester zo min mogelijk gelet op hetgeen 'gisteren' is gebeurd, ik richt mij vandaag op morgen, dat weten ze binnen de gemeenschap, in de gemeenteraad, in het college en in Barneveld.*

Ik kan gisteren niet veranderen, maar moet wel leven naar Scherpenzeel in de toekomst. Zijn ervaringen daar schrik ik van, wanneer dit ook feiten zijn.

De heer (Dirk) Vreugdenhil: ik ben nog aan het kauwen op de bijdrage, ik ga de verschillende elementen deze dagen nog rustig wegen.

1. Depolariseren van tegenstellingen (wat hij zag als een grote opgave als wnd. burgemeester).
Hoe taxeert u die situatie op dit moment?
Vindt u dat er in de afgelopen periode verbetering is geweest of juist niet?
2. Dhr. Luteijn sprak over pastorale woorden.
Hoe wordt er vanuit uw positie, als wnd. burgemeester, gereageerd wordt op de handreiking vanuit Barneveld die zojuist is gekomen.

Burgemeester de heer Klein: *ik heb ervaren toen ik kwam dat de polarisatie in de politiek en de samenleving eigenlijk de piek had bereikt, of werkte naar de climax toe. Dat was natuurlijk ook zo omdat op enige moment, GS begin januari, het herindelingsontwerp het licht liet zien.*

Ik kan nu zeggen, een aantal maanden later, dat is ook wel een investering geweest. Platweg gezegd, ik ben er heel druk mee. Ik kijk met genoeg terug naar de laatste gemeenteraadsvergaderingen, één van de sprekers gaf zojuist aan, 'dat zijn de 8-5jes'. Ik kan u zeggen, dat de afgelopen raadsvergaderingen een aantal keren het bij diverse onderwerpen het unaniem was. Dat dus de totale raad, op dat moment zegt, we zijn er weer voor Scherpenzeel nu en in de toekomst, en dat betreft het polarisatieproces.

Daarom heb ik ook 'depolariseren' gebruikt.

Soms, kan een conflict energie geven. Laat ik van daaruit vertrekken, ik put geen energie uit conflicten, maar het kan wel energie geven wanneer het een factor is, laat het conflict dan niet acteren, want anders loopt het uit de hand.

Dan de pastorale woorden van Luteijn, mooi om het zo te zeggen. Collega Luteijn en ik hebben regelmatig contact, de colleges van Barneveld en Scherpenzeel zitten maandelijks bij elkaar als totale colleges en gedeeltelijk bij elkaar als deel van het colleges daar tussendoor. We ontmoeten elkaar elke 14 dagen, laten we daar geen geheim van maken, want het moet ook.

Immers, je bent verplicht (dan sluit ik aan bij de pastorale woorden) waar het besluit op enig moment - wat dan omontkeerbaar is - in Den Haag op uitkomt, naar aanleiding van het herindelingsadvies in Provinciale Staten, dan ben je ook verplicht om met elkaar en tegen elkaar te kunnen zeggen, wij hebben ook het goede beoogd voor Scherpenzeel. En of het nou zelfstandig blijft danwel een herindeling is.

Dat is het PVA wat in proces voor 100% is gevuld en waar nu en in de toekomst in, dat is een van de aspecten die ik ook zojuist genoemd heb, we inhoudelijk aan moeten werken. Die uitgestoken hand die is zowel van Scherpenzeel naar Barneveld toe als van Barneveld naar Scherpenzeel toe. Alleen de tegenstellingen zijn aanwezig. Scherpenzeel wil niet herindelen en Barneveld ervaart het als een opdracht.

De heer (Dirk) Vreugenhil: Dan ben ik benieuwd of de heer Klein de brief die hij heeft ondertekend van gisteren ook beschouwd als een pastorale brief.

Burgemeester de heer Klein: *Het kan ook een pastorale vraag zijn, waarop een pastoraal antwoord past. Een pastoor staat er altijd tussenin.*

De vraag die u vanaf Scherpenzeel neerlegt, van, als we dan het goede beogen voor Scherpenzeel laten we dan de autonomie die Scherpenzeel nu en al zoveel jaren als zelfstandig gemeente mag ervaren (borgen).

Scherpenzeel is 1 groot landgoed, laat ik dat gewoon typeren. Dat je dat landgoed, de gemeente Scherpenzeel wil behouden. Daar heb je een paar garanties, dat klinkt zwaar, maar je hebt er een paar voorwaarden voor nodig om dat met elkaar uit te spreken. En ik denk dat dat duidelijk geeft, en die duidelijkheid kun je beter aan het begin geven dan op het eind.

De heer (Ton) Diepenveen: de heer Klein, dank voor uw betoog, ik heb met aandacht uw betoog geluisterd en uw bericht van 11 juni aan de CDK. Ik benijd uw positie niet, het is laveren tussen meerderheden en minderheden en de provincie. U zegt er is geen acute noodzaak tot fuseren. Ik heb een concrete vraag: Klopt het dat u van mening bent dat de zelfstandige koers van Scherpenzeel houdbaar is, wil samenwerken, mits er met de volgende decentralisatie ook financiële middelen meekomen?

Burgemeester de heer Klein: *ik kan niet in de toekomst kijken. Op dit moment (dat heb ik letterlijk zo gezegd) valt Scherpenzeel niet om, daar is iedereen met mij ook van mening.*

We weten dat het in gemeenteland zwaar zal worden, dat is niet alleen vanwege het sociaal domein maar ook door eventuele verdere decentralisatie.

Ik weet op dit moment niet hoeveel financiële middelen je nodig hebt en of de nieuwe gemeente Barneveld dit zou kunnen faciliteren.

Ik weet wel dat de gemeente Scherpenzeel, wanneer ze al zelfstandig mag blijven van de beslissers, dat ze dat met een ordentelijke samenwerking vorm kan geven, nu en in de toekomst.

Mevrouw Esther Portegies (SP): het referendum dat wij dat bij de beslissing in de staten moet betekenis moet krijgen, ik begrijp dan goed dat u ervan uit gaat dat wij het democratisch proces dat hier gespeeld heeft zullen accepteren.

Burgemeester de heer Klein: *toen ik in januari 2021 kwam lag er een peiling waarin 78% (verspreking, was 87%) van de gemeenschap Scherpenzeel had aangegeven zelfstandig te willen blijven. Echter over die uitslag bestond ruis in de zin van: 'waren allen die gestemd hadden wel stemgerecht, was er niet geronseld, etc.'?*

Ik heb als burgemeester geprobeerd die ruis weg te halen en die is weggenomen door elke stemgerechtigde, parallel aan de 2^e Kamerverkiezing, ook mee laten doen aan de Peiling.

Zoals een regering momenteel in de formatie wordt gebouwd op basis van verkiezingsuitslag zou ik graag aan PS ook mee willen geven, veronachtzaam die uitslag van dat lokale referendum (ik noem hem expres even zo) veronachtzaam dat niet.

Want het is referendum dat u raad kan geven, dat u adviseert, omdat de gemeenschap momenteel waardering heeft voor de dienstverlening vanuit de gemeente, de gemeentelijks organisatie van Scherpenzeel. Zo heb ik dat bedoeld te zeggen.

De heer (Gerard) Bos: de veranderingen in de raad die hij proeft bij stemverhoudingen, sommige onderwerpen zijn zelfs unaniem. Betekent dit dat de zienswijze die nu is ingediend gezien het herindelingsadvies, is dat nu unaniem is of is het nog steeds 8 -5

Burgemeester de heer Klein:

Ik heb waardering voor op de wijze waarop de Provincie i.e. met mij omgaat en met het vraagstuk Scherpenzeel.

Wat er in de pers her en der wordt geschreven komt ook door interpretatie van de verslaggeven en de koppenmaker in de krant die denkt het moet boeiend 'laat ik maar hoog inzetten'

Zou de raad op dit moment zeggen dat ze unaniem de zienswijze dragen, dan is het nee.

Ik heb ook gevraagd aan de oppositie, de 3 partijen die willen toch dat Scherpenzeel ten behoeve van borging en duurzaamheid niet zelfstandig willen blijven. Probeer de zienswijze te amenderen.

Het voortraject om te komen tot de zienswijze te komen was heel zorgvuldig. We hebben daar opiniërend met elkaar over gesproken. Alle fracties hebben onderwerpen kunnen inbrengen om dat tot recht te laten komen in de zienswijze.

Die zienswijze aardde, heel duidelijk, de uitspraak van 9 december 2019 van de raad, SZ moet zelfstandig blijven. Dus de onderbouwing daarvan zit in de zienswijze en daarmee staat hij op spanning van datgeen de oppositiefracties vinden. Ik zou het ook heel bijzonder vinden als de fracties nu zouden zeggen, laten we daarbij aansloten.

Wat wel mooi is dat binnen de raad, in maart jl., de motie is aangenomen, niet raadsbreed, maar wel raadsbreed gesteund, niet met een stem maar wel met woorden en in het afgeven van een stemverklaring

dan wel een bijdrage, dat samenwerken met de gemeente Barneveld op onderwerpen zodanig ingevuld moet worden dat het college de opdracht krijgt om zoveel en zo goed als mogelijk, dus niet kwantiteit maar kwaliteit, die samenwerking vorm te geven. Dus wanneer we het hebben over garanties, probeer dez garanties dan te definiëren.

Die opdracht heeft men opgepakt vanuit het college zoals die door de raad was gekomen. Daar was wel een gedragenheid in de raad van meer dan slechts 8 stemmen. Dat moet ik zo zeggen.

De heer (Luuk) Van de Veer: we lazen in de Statenbrief bij de 2 ambtsberichten van de burgemeesters over de opdracht die ze hadden meegekregen. De wnd. burgemeester begeleidt het proces dat de gemeente doorloopt n.a.v. het besluit dat GS heeft genomen op 12 januari jl. t.a.v. de op handen zijnde fusie.

Ik ben benieuwd of de burgemeester Klein over de precieze formulering heeft gesproken met de commissaris met in het achterhoofd dat de PS ook nog een besluit moet nemen over de evt. mogelijke fusie.

Burgemeester de heer Klein: *ik ga niet over de opdracht die ik krijg, ik ga wel over het accepteren van die opdracht. Ik heb daar van harte ja op gezegd, omdat ik gun aan het openbaar bestuur om daar van harte mee bezig te zijn.*

Ik heb vanaf dag 1 heb ik gezegd: het fusieproces zoals GS dat voorstaat en later in juli PS dat gaat bekrachtigen danwel een andere mening of advies formuleert aan de minister, dan zal ik daaraan werken. Dat brengt de spanning voor mij mee als wnd. Burgemeester, aan de ene kant het fusieproces van harte faciliteren en anderzijds het ingenomen raadsbesluit van 'wij willen zelfstandig blijven' om daar niet een obstruct voor te zijn. Want op enig moment wordt er een beslissing genomen en dan moet, no regret, zonder dat je er spijt van krijgt, moeten beide opties openblijven. Dat is hard werken voor de burgemeester.

Ik kan niet 2 locomotieven tegelijktijdig besturen, maar ik kan wel werken aan het faciliteren over die beide sporen waar die treinen langs moeten komen en welke stationnetjes aangedaan moeten worden.

Dat is de metafoor die is opgepakt om dat binnen Scherpenzeel af te werken (in de goede zin van het woord).

In Barnveld werken ze op het andere spoor, nl. de samenwerking als zodanig, dat leidt tot een fusie